

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Melyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre 4 ft — kr.
Félévre 2 ft — kr.
Negyedévre 1 ft — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szög 1 frtet közöltenek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Sárospatak, Kovács-utca 175. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.

Nyiltér minden sora 20 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Steinfeld Jenő.**

Az iskolák missiója.

(P). Boldog, szerencsés állam az olyan, a melyben iskoláknak egyedül a kultúra és általános tudás fejlesztése képezi a feladatát. Mindenkire egyaránt kiterjedő jólét, az állam tekintélyének emelkedése és hatalmának be és kifelé egyaránt való megerősödése születik ott meg az iskolák működéséből. S ez természetes is.

Ha az iskolák ereje nem forgácsolódik szét a sokféle munkában, de tudatosan, háborítatlanul haladhat egy úton, okvetlenül be kell következnie a legnagyobb sikernek.

Szomorú tény, hogy a mi iskoláinkra nem alkalmazható ez a tétel. E véleményünk általános. A kivételekről egy rövid czikkben szólnunk nem is lehetne amennyiben a mi polyglott országunk mintegy 11féle nemzetiségének külön-külön iskolái van, a melyek az őket fenntartó nemzetiség nyelvét alkalmazva tannyelv gyanánt, nyilvánvaló, hogy nem a magyar kultúra terjesztésével törődnek. Munkásságuk, hogy mely irányban történik, és mily eredményekre vezet, azt megvilágosítják azok a nemzetiségi villongások és zavarok, a melyek nélkül nap le se megy, különösen az ország délvídjén.

Jó órában legyen mondva, a mi helyi iskoláink — egész vármegyénk területéről beszélve — nem eshetnek a kritikanak ezen mérve alá: de hogy magyarosodás tekintetében csak távolról is megfelelnek a kívánalmaknak, az legalább is két-

séges dolog . . . Igen, a mi tójtaink nem idéznek elő nemzetiségi zavarokat, és nem tűnnek a magyar állam eszme ellen; de — azt hisszük — ennek oka nem az ő hazafiságukban rejlik annyira, mint inkább a vármegyei viszonyokban. Mert más megyékben a hol lehet, megteszik ők is, tanúság reá a túroci és lipői tótság!

Az iskolák hivatására visszatérve, ismétljük: e magyar állam szolgálatában álló iskolák sem működhetnek csupán csak a tanítás és nevelés terén: mert nálunk első sorban a patriotizmust kell hogy terjeszteni tudják és akarják. Hogy pedig az e tekintetben elért eredmények csekély értékűek és parciálisak, az természetes, mert azt az eredményt, a melyet a magyar iskolák elérnek, majdnem teljesen lerombolják a nemzetiségiéik.

Ez pedig olyan seb a nemzet és állam testén, a melyet operálni kell idejekorán, hogy meg ne mételje az egész testet.

A leghathatósabb orvosszer az összes iskolák államossítása volna: de vagyoni viszonyaink és sokféle való igénybevételünk e kúra elejtésére kényszerítenek. A másik gyógyszer az iskoláknak községi kezelésbe való átvétele. Ez keresztül vehető! . .

A község kezébe veheti az iskolák kezelését, és minthogy más község, mint „magyar” nem is képzelhető el nem is természeteszerű, hogy a felekezeti, helyesebben szólva, nemzetiségi befolyástól ment iskolák képesek lennének az iskolák missióját betölteni. Mert ha a községek

lakosságának nyelve idegen is, a község vezetői, a politikai hatóságok nem lehetnek mások, mint magyarok, és ezeknek a magyarságában meg van garancia arra, hogy a községi iskolák működése helyes mederbe tereltesik.

A kúrának ez a módja, azonkívül hogy gyógyító, még ocsóbb is, mert a községi iskolák fenntartásához megállapított s az állami adó alapján számítandó 5°/_o nyilvánvalólag kevesebb, mint a felekezeti iskolák fenntartásához, a hitközségek nyakára sózott 30—40, néha 70—80, sőt nem ritkán 100°/_o is! . . És ez esetben inkább, sőt szeretnők hinni, biztos remélhető, hogy az állami segély sem fog elmaradni.

Hogy a községi iskolák felállításából mily nagy horderejű eredmények fognak előállni, arról vitatkozni felesleges dolog. Hisz ha a község nyer felügyeleti, intézkedési jogot egy iskolára nézve, és a község választhatja a tanítót, állapíthatja meg a tankönyveket, nyilvánvaló, hogy a magyar nemzeti eszme, a magyar nyelv és honszeretet bevitetik az iskoláknak termékeny falai közé.

Ime, mi rámutatunk az útra, a melyre rá kell lépni, mi megjelöljük a teendőket melyek a nemzet érdekében valók: adja Isten, hogy sikere, eredménye legyen szavainknak.

Ha a vármegye és illetékes körök meghallgatva szavunkat a cselekvés terére lépnek, úgy tán igaz lesz a latin mondás „non scholae, sed vitae” (és nálunk patriae!) discimus! . . .

TÁRCSA

Szomorú történet.

(Elbeszélés).

— A Sátoralja eredeti tárcsája. —

V.

Mikor a tél eljött, a penzből — előbbi sorukhoz képest — alig-alig volt mar valami: egy pár ötvenes, néhány okkerdarab képezték az összes vagyont. Hideg volt, fát, kősenet drága penzen lehetett venni. Az asszony előre látta a katasztrófát. Biztatni kezdte ferjét, szerezzen már valami hivatalt. De a ferjet puhava tette már a kényelmes élet. Nem akart dolgozni. Meg kellett éheznie előbb s akkor talán a munka után szivesebben kapott volna. Addig is a nő keresett magának valami hivatalt. Nevelőnői állást szeretett volna, igen, azt, hiszen képesítve volt. Be is adta egyszer folyamodványát, hiába. A kiktől függött volna sorsa, azokat nem tudta megnyerni. Volt olyan is, ki viszont a szép folyamodót magát szeretette volna megnyerni. Szomorú dolog volt az. A nő felháborodva utastá vissza a tolakodót s az állást nem nyerte meg. Így tartott ez az eredménytelen küzdelem sokaig. Végre kapott egy

állást. Egy gazdag lisztkereskedő zsidónak kellett egy nagyszájú kis leányt taníthatni. Tanárnőnek czimezték, de keveset fizettek. Alig érdemelte meg a fáradságot. Végre elfogyott a hazánál az utolsó krajcár is. Eleinte még volt holmi apróság, a mit értékesíteni lehetett: ruhák, könyvek, csecesbecések, egy pár darab bútort, de édes-keveset adtak értök. Hozzá számítva a lelki gyötrelmeket, a gyors, irtózatossé, a kínos küzdelmet, a titokban hullatott könyveket, nem lehet csodálkozni, ha mind a ketten gyorsan veszítették életkedvüket. Most már a férj is eljárt egy ügyvédhez írni, adtak neki egy kevés pénzt érte, nagyon keveset.

— Ha nem kell, menjen tovább — mondá az ügyvéd.

A gyermek is meghalt.

Apranként a szoba melegebb hűlni kezdett a sziv melege is. Sokszor, hónap vége fele, nem igen volt enni való. Hideg volt a szobában, eladták az egyik ágat. Elég már egy ágy is. A férj úgy sem igen tölti otthon éjjelt.

Egy este részegen jött haza, csak 5 frtot adott a feleségének. Az asszony kérte: Hol a többi?

— Miféle többi?

— Hát a többi? a fizetésed?

— Nincs, nem is lesz többet. Elj, a hogy lehet a tiedből, én is élek az enyéből. Ezért én dolgozom, érted-e? becsületesen, nem futok, nem rohánok más után.

Az asszony nem szólt semmit az örült beszédre. Csak zokogott, sirt, a mint maga mögött látta az életet, a szép, virágos életet. A rózsaszínű köd eltűnt; fekete felleg, az látszik már csak és sirt azután sokat.

Reggel a férj kért bocsánatot, örvöngött, sirt, kérte, ne higgyen neki, nem komolyan mondta azt a sok badarságot. Bocsásson meg.

Késő volt már, a tövis hegye ott maradt a szívében, ott volt a seb, fáj. Nem lehetett elfeledni.

S aztán így ment ez tovább.

Apránként belefásult a fájdalom, csodálatos közönynyel vette a nyomort.

A férj pedig egyre ivott tovább. Allását is elvesztette. Örökké a koreszmában volt. Pajtások akadtak, a kik hittak, csaltak. Meg volt már mérgező.

Egyszer egy este, mikor ismét részeg volt, ruha nélkül jött haza, az asszony szemrehányást tett neki. A férjnek állott felebb.

— Mit beszélsz te, jobb volna, ha hallgatnál, te vagy az oka mindennek, mért csaltál el, mért mérgeztél meg? Éddig aljegyző volnék, de te kifordítottál az útamból, nem kellett volna előlbe állanod! Most a te kötelességed rólam gondoskodni.

Vége volt itt már a szerelemnek, nem volt színe, illata az életnek.

És így tartott ez sok évig.

Az asszony ma itt, holnap ott tanított, mi-

„Megtisztított istálló!”

Tekintetes szerkesztő úr!

Mint érdektelen s nem is épen az iparos-osztályhoz tartozó vidéki szemlélő kíváncsi egy néhány szót — a s.-a.-ujhelyi ipartestület, a város és tanodai bizottság viselt dolgaihoz azon indokból szólani, mivel szennyesüket — becses lapja, s a „Közérdek” című helyi lapban — oly kimerítően elkezdtek mosni, hogy most alig marad egyéb hátra, mint az utcai személyes botrány, melyhez legvégese sorban folyomodik az, ki feltűnni vágyása, és dédelgetett önbecsése folytan — az iparosok értelmi nimbuszává önjátja magát kínosi.

Mielőtt azonban erre reá térnék, engedjen meg tekintetes szerkesztő úr: részemről egy néhány szives és őszinte dorgató szót, mely kizárólag önre azért vonatkozik, mivel nem volt elég tapintatos. Nem igyekezett az ujhelyi iparos ügyek alapos megismerése útján magát kellően tájékoztatni, s így nem is lehetett igazságos bíráló és ítélő akkor, mikor teljes bével neki esett egyoldalú, ügyvédi fogással cikornyozott információtól elkápráztatva — az ujhelyi iparosok közserzetében álló elnöke megmosatásához, midőn a mai fejlődő viszonyok és körülmények között kizárólag csakis ő áll legtovábbesőbb és legbiztosabb alapon.

Ismerje el tekintetes szerkesztő úr, de el is kell ismernie, hogy rosszul sugsalmazott információtól volt félrevezetve akkor, midőn becses lapja 7-ik számában, „A megtisztított istálló” és „Romlás” címek alatt sajátjává tett oly alaptalan rágalom vádat, melyre ugyancsak becses lapja 9-ik számában „Vegyes hírek” első helyen olvasható, „kassai keresek és iparkamara” feljeltesse — nagy büszkeségére az ipartestületi elnöknek — ríkióttn hoz czafolatot. Miután pedig meggyógytató győződve, hogy a tekintetes szerkesztő urat, nem — mint a s.-a.-ujhelyi igen tisztelt tanodai bizottság elnöksége és vezetősége — a személyes gyűlölködés és bosszú. hanem tisztán lapjának előszózatából hangzatosítot — a bűn körbecsolására és hájszolására irányuló nemes törekvése vette s úgy megengedhető, sőt ez által az ujhelyi iparosok tömege előtt csak őreghitette szeretett elnökük népszerűségét. Tehát egyúttal szolgálatot is teljesített. Azonban az ily vádak elvállalása és bizonyítékoknak az asztalíókban hiesztelése könnyen válhatnak becses lapja hátrányára. Mely miután a „közhivatalok” és különösen Zemplénvarmegye területén létező bizalmi állások bűnei ellenőrzésére és szellőztetésére fordítván legnagyobb figyelmet,* méltán

* Talán cikkről nem egy érte, mint kifejezi, mert különbö-

lehet hézagpótló — helyi közérdekeket illetőleg.

S kívánjuk is, hogy becses lapja soha se térjen el azon iránytól, mel felfogadott, mert csak akkor, s az esetben jogosult a nagy közönség partfogására, midőn a közügyet szolgálva — az igazság felderítésére, s a hűn és ravaszság üldözésére a hatalmasoktól meg nem felemlítve — igyekszik karöltve a társadalom józanabb elemeivel sikra szállani.

Hogy az ipartestület, a város és tanodai bizottság között felmerült s immár magas hullámokra fölkorbaécsolt szenvedélyek miként fog-nak kiegyenlíteni? — a magas miniszterium van hivatva elintézni!! Annyi azonban már most is tény, hogy a s.-a.-ujhelyi iparos tanodai bizottságunk 1895. évi január 18-ik napján tartott ülésében kelt, s a „Sátoralja”-nak 7. számában „Romlás” cím alatt közzétett nagyhangú határozata — igen lelohadt a magas miniszterium által ez irányban elrendelt vizsgálat következtében. S bizonyára furesán fogja érezni magát az igen tisztelt tanodai bizottság elnöke is, midőn az ipartestület részére — a „Sátoralja” 6-ik számában közzétett törvény és miniszteri rendelet — megmagyarázása tudatában arról kell meggyőződnie, hogy a tanítvány — tanító-mesterét — a tananyag törvénytelen magyarázgatása miatt — mint bünrészt — a kassai kereskedelmi és iparkamara közvetítésével — a magas miniszteriumhoz volt kénytelen bejelenteni, s egyidejűleg a törvénytelenül és illetéktelenül szedett tandíj, iskolabizonyítvány kiállításai sarcok szedéséért S.-A.-Ujhely városát eltiltattani.

Ép ez az a bibe, a mi élesen faj, s melynek az ipartestület elnöke általi bizgatása földüztotta a tollat forgató tanodai bizottságot.

Az elnök ugyanis, a mint a „Sátoralja” 8-ik számában „Egy iparos” aláírásával megjelent cikk is jelzi, a hűsös fazekélt egyenként tisztítja meg a rágesalókhöz tartozó elemeket.

Talán épen azért nem volt bűn az agias istállójának sem nevezni a kérdéses — a tekintetes szerkesztő úr által téves információk útján sugsalmazott címet — azzal a kis különbséggel, hogy a hely- és személyesért vessük át a magyar négyesből. Van ennek a tanodai bizottság és vezetőségeknek sok bűnöskeje, mit majd a vizsgálat fog földeríteni. De azon régi elvből, hogy dobbal verébet fogni nem lehet, a vizsgálat érdekében kívánatos elhallgatni.

S most azon reményben zárom seraimat, hogy nemsokára pontos számtani műveletekben lesz alkalmam megmutatni azon eredményt, mit a bemocsokolt ipartestületi elnök — az iparosok érdekeiben kivívni bátor volt, s a miért

ben az, így nekünk tulajdonított programot el nem fogadjuk. Sztek.

arcok kábulttá tették. Elfordulva támaszkodott a falhoz. Férje észrevette, ordítani kezdett:

— Fogjátok meg! ültessétek ide, ide az ölembe, legyen kettő! Csókölj meg, te Hanna! s aztán vezesd ide azt az asszonyt.

A részeg tót lánytörtörögva ment az asszony felé, ki el akart futni, de a leány megragadta karját:

— Gyere, legyünk ketten az ölemben, hahaha! Berner Mari elvesztette nyugalmát; az utolsó, elkeseredett kétségbeesésűt indíttatva, úgy ütötte homlokra a leányt, hogy az a földre rogyott. Nagy larva kerekedett a koresmában, a munkások felugrálva, verekedni kezdtek. Rendörök jöttek nem sokára s bekiéérték őket mind.

A rideg, a hideg rendőrtiszt ott tartóztatta a „legeléször tenyleges fellépőt” s a többi mehetett, a marre tetszett.

Csak másnap bocsátották ki a börtönből. Törtörögva indult neki a széles, verőfényes útezanak.

Harmad nap a Rökus kórház halottas kamrájában egy sovány, fehér bőrű nő feküldt az asztalon: vállán egy kopottas fekete kendo, egész ruhája csupa víz, mintha most húzták volna ki a Dunából. Mellette állt egy férfi, ostoba, hülye arcuzal nézve az alakot: szája mozogott néha néha; arczán mindig ott volt az a buta, örült vigyorgás s csak úgy esze nélkül mondogatta:

— Mari, Mari, ...

Jenczi.

az arisztokrata tanodai bizottság útakon — s tollforgató kliensei segítségével — az utcai sár és piszokban megmehempergetni igyekezett a demokrata ipartestületi elnököt. Lucius.

A fenti védelemfélélt adom lapomban úgy, amint van, amint hozzám beérkezett. Nem az az ok indít erre, hogy talán a kérdéses ügy ez által tisztíztatnék, mert ebben az esetben csalódnám s lapomat ürességek közlésével fecse-relném el: — hanem igenis az a hang indított engem ennek közzétételére, amely keresztül huzódik az egész védelemfélélt. — Tulajdonképen nem a kérdéses ügyet tárgyalja e cikk, hanem egyrésztől személyemmel, mint szerkesztőnek személyével foglalkozik és sok „dorgáló szót” intéz hozzám, másrészt pedig lapom irányával. Köszönettel tartozom Lucius úrnak azon kitüntető figyelméért, melyben lapomat s engemet, mint szerkesztőt részesít: de azért azon észrevételem sem hallgathatom el, hogy Lucius úr bizza reám azt, mit és minő információ alapján veszek fel lapomba. Abban teljesen igazsága van Lucius úrnak, hogy engemet a kérdéses ügyben semmi mellékérdek, tekintet nem vezetett, kizárólag csak a közérdek.

Ha baj van a s.-a.-ujhelyi ipariskolánál — amint hogy van, maga Lucius úr is elismeri — éppen az én kitűzött elvemből kifolyólag kötelességem volt mindazon felszólalásoknak helyet adni lapomban, melyek a helyzet tisztázását munkálták. És legyen meggyőződve Lucius úr, hogy ha a s.-a.-ujhelyi ipartestületi elnök úr előnyére fog az ügy előldni, én leszek az első, ki örövendeni fogok s örömömnek lapomban kifejezést adni. De bármiként fejlődjenek is a dolgok ez ügyben, nekem már is elégtelenem az, hogy az ügyek tisztázására lapom szintén befolyással volt. — daczára annak, hogy Lucius úr dorgálásra méltónak tart azért, mert személyt nem tekintve helyet adtam lapomban talán az ipartestületi elnök úrra nem kedvező felszólalásnak is.

Többször felszólított Lucius úr fenti cikkében arra, hogy ezt vagy amazt, mint tévedésemet ismerjem meg. Én nagyon szivesen tennem; sőt kötelességem is volna tenni, ha makacsnak nem akarnék neveztetni. De engedjen meg Lucius úr, ezt nem tehetem, mert semmivel se n bizonyítottta be, hogy önmek igen, nekem, illetve a cikknek írónak pedig nem volt igazunk. Most is vádolt azzal ön engemet, hogy téves információkon indultam el. Ön csak állít — mint mondam — s nem bizonyít: ha tehát most önmek — anélkül, hogy általa meggyőzetném — állításait magaméltó temém, az által, hogy beismerném eddigi tévedéseimet (?): vajjon esetleg nem ön volna-e az első megint, ki mosolyogva mondaná: téves információkon indult a Szerkesztő el! Nem, Lucius úr! nem vonok vissza semmit. Az ügy tisztázás alatt van, az eredményt figyelemmel fogom kísérni s kötelességemet e tekintetben tudni fogom. — S engedje meg, hogy ezentel is oly információk alapján állítsam össze lapomat, amelyeket én elfogadhatóknak tartok.

Most pedig béké legyen velünk.

Steinfeld Jenő,

Szerkesztő.

VEGYES HIREK.

○ **Jegyzői változások.** A Fodor István városi jegyző halálával megüresedett adóügyi jegyzői állásra. Batta József III-ik jegyző ez utóbbi helyre pedig Marikovszky Béla okleveles jegyző lett a s.-a.-ujhelyi járás fozalgábirája által helyettesítve.

○ **A tokaji fiatalok** az „arany sas” szálló nagyteremben mult hó 31-én jötekonny célú művész estélyt rendezett. Színre került I. a „harmad szövetség” vígjáték I felvonásában írta: Torkos László, Személyek: Kamilla Farkas Erzs. k. a. Olga, Piroška testvérek Székely Ella k. a. és Guttman Eszti k. a. Retfalvy Zoltán Paula Jenő úr. Történi: Budapest. 2. „Hypnotizmus” parjelent írta: Gabányi Árpád. Előadják Székely Ella k. a. és Paulay Jenő úr. 3. „A miniszter elnök bája” vígjáték I felvonásában írta: Almásy Thámér Személyek: Kovács, városi tanácsnok Kolos Jenő úr Lotti, neje Guttman Eszti k. a. Eliz, leányuk Székely Jolán k. a. Tollagi hírlapíró Witche Árpád úr.

Házmester Füzzessy Péter úr. Inas Herbst József úr. 1-ső 2-ik horád Székely Farkas úr és Goitein Márkus úr. Történi Budapestten Kovács házában. A nagy tetszéssel előadott műsort reggelig tartó táncmulatság követei.

— **Gyászír.** Mudrány András, a szabolcsi ev. ref. egyház és a sárospataki ev. ref. főiskola egyik legnagyobb jölteveje meghalt. Született a meghodogult 1818-ban Mudrány János és bárczai Bárczy Katalin szülöktől Tarzalcon. Kora gyermekéig szüleiével együtt Szabolcsra költözött s itt kezdte meg első iskoláit, majd folytatta Iglón, Késmárkon és Sárospatakon, utóbbi helyen 15 éves korában iratott be az akadémia első osztályába. A mi a mostani 7. gimnáziumi osztálynak felelt meg, mind a jogot, mind a teológiát elvégezte. 1850-ben lépett házasságra Bay szabolcsmegyei alispán dispensatija mellett Vattay Veronikával, mivel 1881-ig élt boldog házasságban, ez időfél fogva remete módjára töltötte életét, különös előzetet tanúsítva a tudományról, főként a nemzet régibb történeteinek búvárlása iránt. 1895 márczius 28-án két havi kínos betegség után hunyt el Szabolcsban. Végrendeletét még 1892-ben készítette meg, a mely szerint szép vagyonának örököséivé a szabolcsi ev. ref. egyházat és a sárospataki főiskola tápintézetét tette. Jellemző reá, hogy szabolcsi 200 hold földjét úgy hagyta a ref. egyházra, hogy 2 kat. holdonként 10—10 frt járvala (a rendes haszonbér 15—20 frt) a szabolcsi szegény lakosoknak tartozik azt bérbeadni valláskülönbség nélkül. A pataki főiskolát illető hagyomány 40—50 ezer frtra rüg. Temetése mult hó 30-án délután a község lakóinak s a környéknek rendkívül részvéte mellett ment végbe. A gyászszertartás alatt felváltva énekelt a sárospataki ev. ref. főiskola énekkara és a szabolcsi polgári énekkar. Az örök fennmaradás szent hitte s jó eseményeinek emléke álljon őrt sirhantja felett!

— **Nagy Lajos** sárospataki földbírtokos f. hó 3-án életének 55-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Családja a következő gyászjelentésben adott vesztésének kifejezést: Alólírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szeretett férj, testvér, sógor és nagybátya **Nagy Lajosnak** folyó hó 3-án rövid szenvedés után életének 55-ik, boldog házasságának 25. évében történt gyászos kimutat. A boldogult hűt tetemei folyó hó 5-én, délután 3 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a helybeli sárkerthe örök nyugalomra tetetni. Sárospatak, 1895 április 4-én. Aldás és béke lebegjen hamvai felett! Nagy Lajosné, szül. Hazai Ida, mint hitvese. Nagy Gábor, Nagy Péter, Nagy Bernáth, mint testvérek. Nagy Gáborné, sz. Horváth Julia. Nagy Péterne, sz. Nagy Mariska. Nagy Bernáthné, sz. Ilyés Ida, Kutachera Richárd s neje. Hazai Mariska, Hazai Béla és neje. Mikecz Róza. Hazai Kálmán és neje. Kelemen Katinka. öz. Hazai Gáborné. öz. Hazai Lajosné, mint sógorok és sógornok. öz. Hazai Istvánné, mint anyós.

— **Zsrlat-feloldás.** A f. é. jun. 14-én felmerült visszosszajgás esethől kifolyólag elrendelt 40 napi zsrlat, a s-a-újhegyi járas főszolgabírája által feloldatott.

— **Rozsa János méhészeti vándortanto** f. é. április 27-én d. é. 10 órakor, az állami tanítóképzőben méhészeti előadást fog tartani, az érdeklődő közönség figyelmét ez úton is felhívjuk, a szakszerű előadásnak meghallgatására.

— **A Bodrogközi Tiszszabályozó-Társulat** felügyelőségét szerzett értesítés szerint, az úgynevezett Csengő-kúti tiltó lezaratot és földgáttal elömettették.

— **Kritikus napok.** Falb szerint április hóban következő napokon lesznek kisebb-nagyobb kritikus napok: 12-en, 19-en, 24-en és 26-an. Nos, figyeljünk, mert alighanem, mint mindig, e napokon lesz a legszebb időjárás.

— **A s-a-újhegyi kerületi betegpenztár** évi jelentése. zárszamadása és statisztikai kimutatásai 1894 jan. 1-től 1894 decz. 31-ig terjedő időről olyan pontosan van összeállítva, hogy daczára az utolsó oldalra ragasztott sajtóhibáknak — nem tudunk tiszta kepet latni magunk előtt. Helytelen kezelés, vagy nyomdai hibának, vagy a mi járatlanságunknak bizonyoságai azok, a melyeket úgy a mérleghől első tekintetre észleltünk? Mi a magunk részéről nyomdai hibának vesszük a hibás számadatot, annál is inkább, mert a felügyelő bizottság mielőtt a mérleget aláírta volna, mint az a közgyűlés elé terjesztett jelentésből látszik, a rendelkezésükre

álló főkönyvet és egyéb adatot átvizsgálták és mindent helyesnek találtak. De lássuk csak: az utolsó lapon levő statisztika szerint meghalt biztosításra kötelezett férfi tag A) = 14; B) = 8, összesen 22. Az alapszabály 9. §-a szerint a járuléki magasságának meghatározásánál, az átlagos közönséges napi bér szolgál irányadóul. *Temetkezési segélyül pedig a feltüntetett napi bér hásszorosít.* Mi úgy tudjuk, hogy 1 frt lett napi bérül felvéve, tehát az A) köteleztettek 20 frt; a B) köteleztettek fele, tehát 10 frt illeti meg. E szerint 22 tag után 360 frt lett kifizetve, hozzáadva ehhez a teher lapon levő kiutalt, de ki nem fizetett temetkezési pótlék 60 frt összegét, temetkezési segélyül fizet a pénztár 420 frtot. Azonban a vesztéség és nyereség számlán 432 frtot mutat ki temetkezési pótlék czimén, különbözet van több 12 frttal. De nezzük csak a mérleg számlát újból: Kifizetetlen kiutalt táppenz = 269 frt 25 kr. van feltüntetve, kiadások rovatóban 2165 frt 8 kr, összesen 2435 frt 06 kr., vesztéség számlán pedig van táppenz 2369 frt 06 kr., ez csak 66 frt különbözetet mutat. De hát errare humanum est! Volt bevétele a pénztárnak a mult 1894 ik évben összesen 11,958 frt 58 kr. s ebből személyi járandóságok czimén 3131 frt 44 kr fizetett ki. Hat ez a t. igazgatóság nem találja egy kissé magasnak. Viszontsák csak a t. bankrésztvény tulajdonos igazgatósági tagok ehhez a csekély jövedelemhez bankjaki jövedelmét s arányosítsák szintén ilyen módon (120% / 100%), milyen magas lesz az osztalékuk? Meg lesznek vele elégedve? Egy kis személyi járandóság megtakarítás igen ráferne a betegpenztárra!! A mérleg kimutatása szerint a kétes követelések csekély összegét ha nezzük, valóban dicsérsünk kell a pénztár kezelőségét, hogy oly csekély összeget írhat le, s nem úgy, mint előző éven, a mikor az ily czimén feltüntetett horribilis összeg mindnyájunkat megdöbbentett s kérdtük magunkba, hogy lesz ez jövőre? A rendes vezetés mellett arra kérjük a kezelőséget, hogy úgy ossza be munkakörét, hogy a mérleg lezárása előtt ne kelljen segítököt a pénztár rovására a vidékről beexpediálni.

— **Rablótamadás.** Olasz-Liszán, mint levelezőnk írja. *Zsodényi* nagybirtokos szőlőfelügyelője, *Bezdek* Béla kiment az ottani állomáshoz, hogy a számára érkező nagymennyiségű pénz fölvegye. De a várt pénz nem érkezett meg. Hazamenet őt rabló, a kik úgy látszik, tudták róla, hogy miért volt az állomáson, megtámadta és nevet kérdezte. Bezdek megnevezte magát, mire a rablók a földre tepertek, fejét követ megsebeztek, háromszor melbe szúrták egy kessel és a nála levő 100 frtot magukhoz véve elmenekültek.

— **Születési statisztika.** A statisztikusok számítása szerint, harminczhat millió születés történik évente a világon. E szerint minden percze 70, minden masodpercze több, mint egy új szülött esik. Ha a csecsemőket egy hosszú vonalba helyeznek el, e sor egyenlő hosszúságú volna a világ kerületével és ha az anyákat szülőtteikkel eldenlíroztatnak valaki előtt, telteve, hogy perczenkint husz elvonulás lehetséges, az utolsó perczen elvonuló gyermekek mar négy évesek volnának.

— **Az osztrák lottó fekete szombatja.** A mult szombat kritikus nap volt az osztrák lottó-jövedekre. A bécsi lutris asszonyok addig-addig rakták meg az 1, 10, 26, 47 számokat, míg végre is kijöttek. Ez a négy szám a melyet Bécs eltisebb hölgyei évek óta favorizáltak, a mult szombaton jelentékeny kárt okozott a kinszárnak. Eddig már egy millió frtot fizettek ki ternokra, ambókra és meg sok reskontó van, a melyeknek szerencsés tulajdonosi nem jelentkeztek. Bécs tizenkilenc kerületében alig van egy két lottó gyűjtő, a melyben meg nem raktak ezeket a számokat. Van lottógyűjtő, a melyben huszonhatan is nyertek a szombati húzás által, egy másikban tizennyolczan nyertek. Az osztrák főváros bizonyos köreiben ez az esemény nagyobb feltűnést keltett, mintha valamelyik világra szóló allamesiay történt volna. Egy bécsi külvárosi háztulajdonos „extrato” 250 forintot tett a 47-es száma és 4000 forintot nyert. Még néhány ilyen szombat és a lutri intézmény csillótörtököt mond.

— **A „Fehérkereszt” országos lelenczházi egyesület** érdekelte a vármegye törvényhatósági bizottsága a következő határozatot hozta: a helyügyi kormányknak az elhagyott és gyá-

molításra szorult sarjadedek állami jótékony-ságban való részesítése és megmentésére irányuló emberbaráti és hazafias törekvése, és az állami intézmény megalkotásiga a társadalom ezen mostoha gyermekeinek menedéke tekintetében már ideiglenes gondoskodása és a közvetítés eszközlése, a vármegye közönsége részéről örvendetes és elismerő tudomásul vétetvén, az intézvény a vármegye hivatalos lapjában közzététetni és a vármegyei jegyzői kar, valamint a járáások főszolgabíráinak felmerülő esetekben alkalmazkodás czéljából közzététetni határozatotat. Tekintve pedig, hogy a fentebb jelzett humanisztikus czelöknak ez idő szerint a „Fehérkereszt” országos lelenczházi egyesülete áll szolgálatában, mely társadalmi egyesület a hason czimű vidéki egyetek gyarapodásától számíthat nagyobb lendültre, a járáások főszolgabírái ez alkalommal is felhivatnak, hogy a „Fehérkereszt” zemplénvármegyei fők egyesülete részére minél számosabb tagokat gyűjteni igyekezzenek és a tagok jegyzékét az alispán, mint az egyesület elnökehez be terjeszsjék.

— **Az Ond-pataki malom csatornaügye.** Szencséről írják lapunknak, hogy Harkányi Frigyes és érdektársai által a vizgató törvény 189. §-a értelmében kibocsátott alispáni hirdctményre bejelentett Ond pataki malom csatorna és ennek tartozékát képező golopi zilipes dusszastógát vízhasználati jogosítványnak végleges igazolása tárgyában az V. kerületi kulturmérnöki hivatal a szakértői észrevételeket az alispánhoz beadta. Az átalakítási, építési és mederrendezési munkálatok összköltségei 4872 frt 94 kr tesznek ki, a mely összegből az érdekel malomtulajdonosokra az érdekeltségi arány szerint esik: 1. a szerencsi malom után 1184 frt 12 kr.; 2. az ondi malom után 1086 frt 67 kr.; a tállyai malom után 1184 frt 12 kr. Ugyancsak ezen arányban tartoznak az érdekel malomtulajdonosok azon költségekhez is hozzájárulni, a melyek a fentidézett átalakítási és építési munkálatoknak jövőben fenntartása, nemkülönben a meder és partoknak jókarban tartása igényelnek.

— **Beszűntetett fegyelmi eljárás.** Ranner János útbiztos ellen a fegyelmi vizsgálat elrendeltetett, mert az útnak új beosztása folytán Tokajból Sárospatakra való áthelyezésnek eleget nem tett és a közmunkát annak következtében nem ellenőrizte. A vármegye közigazgatási bizottsága, figyelembe véve, hogy időközben azon indokból, mert mint ideiglenes útbiztos az előirt vizsgát egy év alatt le nem tette, állását felmentetett: figyelembe véve a tiszti főorvosnak véleményét, mely szerint a 68 évet túlhaladott korú egyen testi ereje fogyatékos; figyelembe véve továbbá, hogy számszerűleg meg nem állapítható, valjon a munkásoknak és útkaparóknak nem kell felügyelet miatt anyagi kárt okozott-e? — a további fegyelmi eljárás az anyagi felelősség mellőzésével besűntetett.

— **A hécsi országos lelenczházban,** mint lapunk egy barátja Bécsből jelenti, a következő megyebeli illetőségű lelenczek ápoltnak: homonnai illetőségű Klein Lémnek Jakab nevű fia; nagy-breznyiczei illetőségű Herskowitz Karolinak Károly nevű fia; és jankőczyi illetőségű Weinberger Máriának Erzsébet, Fáni és Stefánia nevű leányai.

— **Termény rakár.** A sátoraljai helyi takarékpénztár kérvénye következtében, az általa tervezett termény raktár engedélyezési ügyében a helyszíni eljárás foganatosítatvan, a közigazgatási bizottság a küldöttség részéről előterjesztett vélemény elfogadta s tervezett építkezést az 1881. évi XL. törvényczikk 16. §. 2. pontja értelmében, a vasúti pályatesttől 20 meter távolságban engedélyezte.

— **Jegyző vizsga.** Lapunk mult számában már említettük, hogy márczius 30-án jegyző vizsga lesz. A vizsgán maga az alispán elnököl. Sikertelnek tette le a vizsgát: Groszman Albert, Ladomérsky Aladar, Ölbej Béla és Salacz Lajos. Ugyancsak a vármegyei szabályrendeletekből vizsgáztak: Jeziersky Sándor és Tóth Kálmán.

— **Előleptetés,** a sátoraljai helyi magyar kir. posta- és távirda hivatalnál alkalmazott Kasztnér János posta- és távirda tiszt főtiszté léptetett elő.

— **Revasz Imre** jönevű táncztanító f. hó 4-én tartatta meg növendékeivel — a szülék nagy meglepődésére — a zarvizsgát, az ú. n. próbált. Az apróbb növendékek 9 óraig vettek

részt a szépen sikerült táncmulatságon, míg a nagyobbak csak reggel felé oszlottak szét. A dérek tánczantónak odaadó tanítvásaért e helyről is köszönettel adózik több zűle s azon óhajnak ad kifejezést, hogy a közel jövőben ismétlen oktassa a jövő bál résztvevőit és szereplőit Sárospatakon.

○ **A sárospataki ev. ref. főiskola hittan-hallgatói** egy seminariumi könyvtár alakítását tették czélba, a mely által saját önképzetűüket óhajtják öregbíteni. E czél elérése vegett a napokban is igen szép ajándéknak részesült a hittanhallgatók egylete, ugyanis Kállay Miklós bereti ev. ref. lelkész 12 db könyvvel gazdagította a könyvtárt. Ezek közt van 4 db kéziratban levő munka, melyekből igen sokat tanulhat az, a kinek édes gyönyörűség az egyház mezején való kalászos. Csak néhány ilyen lelkes adakozót s a tervbe vett kézi könyvtár megteremtve van. Adja Isten, hogy ez minél hamarabb teljesüljön!

○ **Áradások.** Feltűnt a nagy hó olvadásától, hogy majd ha egyszerre talál oivadni, előnt a hóviz mindent. A nagy hó észrevétlenül ment el s már kezdünk örülni, hogy megszabadulunk a veszedelemnek még erős lertatától is. És ime örülnünk nem lehet, mert a mitől tartottunk, az bekövetkezhet, nyakunkon az árvíz. Árdónak 1/2-a, itt Sárospatakon a Fazekas sor, Kispataknak egy része vízben van; mint hírlík az alsóhatárnak 4000 holdja van víz alatt. De nemcsak itt nálunk veszedelmes s fenyegető a helyzet e tekintetben, hanem másutt is. Pl. Bodrogközön több községben zárta el az áradás még a közlekedést is es temérék özi vetés van víz alatt. Minden jöhet ebből, csak boldog esztendő nem reánk.

○ A Fodor István halálával megüresedett s esetleg előléptetés folytán üresedésbe levő egyik jegyzői állásra a pályázat már ki van tüzve s folyó hó 20-an választás útján fog betölteni. Eddig 3 pályázót hallottunk, névszerint: Salacz Lajos, Tóth Miklós és Marikovszky Béla okleveles jegyzőket, kik közül Salacznak van a legnagyobb kilátása a megválasztásra.

○ Mult héten penteken délután 4 órakor vitték örök nyugalomra, Fodor István városi jegyzőt, azt a példás szorgalmu tisztviselőt, ki teljes életében hivatalának es a hum nizmusnak szentelte minden percet. Bar ömlött az eső, azonban a közönség mály részveve, nem hiányzott a temetésen. Sirja felett tisztársai nevében Fodor Jenő jegyző mondott megható büesü beszédet.

○ **Sárospatakon** a Kossuth-utcán, a Hlavathy-fele ház f. évi april 1-től hasznosbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnéval.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

* A m. kir. igazságügyminiszteriumnak intézménye szerint, a család es közokirat hamisítás büntette miatt vádolt *özü. id. Jónás Lajosné szül. Nagy Zsuzsanna* es társai elleni bünygyében, a végfárgyalásnak Sárospatakon, a város háza tanastermében, folyó év april hó 6-ik napján d. e. 9 órakor leendő megtartása kivételesen, vádlott betegeskedése folytán engedélyeztetett, a s.-a-új helyi kir. törvényszék tehát ma tartja emez érdekes bünyperben, a helyszínén a végfárgyalást.

* **Felhívások.** Krasznibrod községbeli illetőség ismeretlen helyen tavollevo Szopko Mihály Zemplén vármegye arvaszéke által egy évi határidő alatt leendő megjelzésre oly felhívással idéztetik, hogy ha az idezenek közzetételeitől számítva az említett határidő alatt személyesen vagy meghatalmazottja képviselőben meg nem jelenne, Krasznibrod községében 1867. évi október hó 5-ik napján elhalt Krajnyák Ivanné, Csornyak Maria hagyatékai ügyében a tárgyalás a részere kinevezett gondnok Szopko Iván krasznibrodí lakos közbejötté mellett fog megtartani. — Id. Tkaes Mihály hagyatékának érdekelt görögényei illetőségű Tkaes András tavollevo örökös Zemplén vármegye arvaszéke azzal idézi, hogy egy esztendő leforgása alatt vagy személyesen, vagy megbízottja annál bizonyosabban jelentkeznek, mert ellonaszásban a veszőlyére kirendelt gondnok közbejöttével fog a hagyaték tárgyalatni.

* **Lopás.** Hovanyecz József es Tkáts János mult év april 7-én betértek egy homonnai korcsmába, a hol megkérték a szintén ott iddógáló Stofej József sértettet, hogy miután utja ügyis a szárazárok tanyára visz, venné fel őket szekere. Stofej eleget is tett kérélmüknek, es vádlottak sziveségétt azzal halláltak meg, hogy egész uton biztatták, miszerint hajtana a szembe jövő szekerek közzé, sőt midőn már a tanya közeleben voltak, Hovanyecz József vádlott a sértett gubáját a szekerről ledobta s eme helytől 30—40 lépésnyire bizonyos ürügy alatt megállítván a szekeret, tarsával együtt leszalott, s a földön fekvő guba irányában visszafra felé mentek. Ez feltűnően Stofejnek, szemügyre vette a szekereben lévő tárgyakat, es látta, hogy gubája eltiint. Ezen idő alatt a szekérhez érkezett Jaklevits Janos a kinek butorait volt Stofej Homonnára szállítandó s a ki kölcsönös megbeszélés folytán már az uton várt a szekérre. Stofej elmondván ennek a tényállást, közösen a guba keresésére indultak s egyuttal felszólították vádlottakat, hogy a gubát adnak vissza, mire azonban utóbbiak azt felelték, hogy hajlandók 50 frtot adni, ha reájuk sülle, hogy a gubát ok rejtették el. Rövid keresés után megtalálták a gubát egy hid alatt, még pedig mélyen ez alá rejtve, úgy, hogy sértettek állítása szerint a szekérről való lejtésen kívül külön emberi tenykedés volt szükséges ahhoz, miszerint a guba oly helyzetben — mint a minőben találtak — a hid alá kerülhessen. Ezután a szekér felé vették utjokat,

a mely mellett megtalálván vádlottakat, Stofej szemrehányással illette őket; mire vádlottak a már kezökben lévő kövekkel Stofejnek estak, őt ütlegelni kezdtek. Ezalatt Stofej feltápaszkodott a földről es a szekere akart felúlni, mit észrevéven vádlottak, közölök Hovanyecz őt ebben megakadályozta s a szekérből kivett löcsessel még néhány ütést mért reá, míg Tkáts Jaklevicsseal tovább dulakodott, majd megelégedvén az ütést, mindketten Homonna felé megfutottak. A törvényszék Hovanyecz Józsefet a lopás vétségében es a Stofej József sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntetésében, ellenben Tkáts Jánost könnyű testi sértés vétségében bünyösöknek mondta ki, s előbbit 1 évi börtönbüntetésre, utóbbit pedig 10 havi börtönbüntetésre ítélte.

○ **Gyermekölés.** Özü. Ujsag Lajosné szül. Váraliyai Anna varonó girincai lakost gyermekölés büntetésében bünyösnek mondta es őt két évi börtön büntetésre ítélte. A végfárgyalás során a következő tényállás nyert vadlott beismeresével beigazolást: vádlott házasságon kívül szerelmi viszonyban élvén ezen szerelmi viszonynak eredménye is lett. Mult év szeptember 8-án éjjeli 12 órakor vádlottat: szülesési fájdalmak leptek meg, minek következtében fekvő helyét elhagyván, a nélkül, hogy azt gyermekei észrevették volna, a lakház mellett levő emésztő gödör felé futott s élve szült gyermeket a gödör tartalmába leszorítva mind addig tartotta, míg vételekedése szerint a gyermek megfült.

HIRDETÉSEK.

Sternberg Ármin és testvére
ca. 60 kór. szab. hangszer-ípar
B.-pest, VII. k. Kerepesi-út 36.
Saját gyártmányu, mindennemű hangszerek es azok kellekei es alkatrészei. Mindennemű hangszerek es zenészkészletek javítása es hangolása szakaszerő pontosaggal teljesítetik.

Legújabb! Legújabb!

INTONA

Elpusztíthatlan neszhangokkal.
változtatható érez-játéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszerevel minden előzetes tanulmány es zenémeret nélkül, az meg szaz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani. A kiegészítő mellett vagy utánvetellel teljesíttetek. —

1 frt. a kótálapok darabja 30 kr. Megrendelések az árák előleges beutalásáre.

A „Columbus”

szépség- és egészség-erősítő, mely az eddigi pamutozást es szőnyegszedést, a haját es mindenkor le is használja. Soha-csu pusztul el. Ára a verőpálcákkal az utóbbiak minőségére ért 1.50, 2.—, 2.50, 3.— es 3.50. Külön a „Columbus” verője párja 1 frt. Képt. utjegyzéki a) barna-bőrű, b) nemesfaiból eszenci. díszdobozgyártó; c) minden egyéb hangszerekről, hangszerektől es hurokról külön kiadlakokan legyen es. bérmentve küldetik. 8—2

Orvosi tekintélyek által kitűnőnek elismerve.

„RHEUMA-SZESZ”

biztos hatású külszer rheuma, csúz s a test barminemű szaggatasai s fájdalmai ellen.

Ára 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Kapható a készítő WIDDER GYULA gyógyszerésznél
KIS-SZEBENBEN.

Sárospatakon: Trsztyanszky Károly,
S.-a-Uj helyen: Kinesessy Péter,
Nagy-Mihályon: Tolvaj Imre.
Homonnán: Szekerák Ambrus

Szerencsén: Bóta Béla özvegye,
Tokajon: Czigany Béla,
Várapádon: Gáll Sándor.

urak gyógytáraitban, az összes fővárosi, valamint vidéki gyógytáraitban.
Fog es fejfájást 5 percz alatt megszüntetethetünk.